

Ebeveynlerin Ders Dışı Sportif Etkinlere Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

Bariş YILMAZ*¹

Levent GÖRÜN²

Rumeysa ALPER³

¹ Düzce Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, DÜZCE

 DOI: 10.31680/gaunjss.1287531

Orijinal Makale / Original Article

Geliş Tarihi / Received: 25.04.2023

Kabul Tarihi / Accepted: 06.07.2023

Yayın Tarihi / Published: 25.09.2023

Öz

Ders dışı etkinlikler, isteğe bağlı, notsuz ve okul dışında yapılan çeşitli aktivitelerden oluşmaktadır. Bu aktivitelerin, katılım sağlayan çocukların akademik başarı düzeyleri ve sosyalleşme oranları üzerinde olumlu yönde etki oluşturduğu düşünülmektedir. Bu sebeple ebeveynlerin bu konudaki destek ve teşvikleri büyük öneme sahiptir. Bu araştırma ebeveynlerin ders dışı sportif etkinliklere yönelik tutumlarının belirlenmesini amaçlamaktadır. Bu araştırma, bilgi toplamak ve var olan bir durumu ortaya koymak amacıyla yapılan genel tarama modelindeki nicel bir araştırmadır. Araştırmanın örneklemini, Düzce Voleybol Gençlik ve Spor Kulübünde yer alan sporcuların ebeveynlerinden araştırmaya gönüllü katılım sağlayan 100 ebeveyn oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak Yılmaz ve Güven (2015) tarafından geliştirilen Ders Dışı Sportif Etkinliklere Yönelik Ebeveyn Tutum Ölçeği ve katılımcıların kişisel bilgilerini içeren Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Analiz yöntemi olarak non-parametrik testlerden Mann Whitney U testi ve Kruskal Wallis H testleri kullanılmıştır. Elde edilen bulgular incelendiğinde, ebeveynlerin ders dışı sportif etkinliklere yönelik tutumlarının olumlu yönde olduğu anlaşılmıştır ($p < .05$). Toplam tutum puanları ise, cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, çalışma durumu ve spor geçmişi değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p > .05$). Araştırma sonucunda elde edilen bulgular, sportif etkinliklere ve ebeveyn tutumlarına yönelik bilgi vermesi açısından önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Spor, Ders dışı sportif etkinlik, Ebeveyn, Tutum

Investigation of Attitudes of Situations towards Extracurricular Sportive Activities

Abstract

Extracurricular activities consist of optional, non-graded and extracurricular activities. These activities are thought to have a positive impact on the academic achievement levels and socialization rates of the participating children. For this reason, the support and encouragement of parents in this regard is of great importance. This research aims to determine the attitudes of parents towards extracurricular sportive activities. This research is a quantitative research in the general survey model, which is carried out to gather information and reveal an existing situation. The sample of the study was created by individuals who volunteered to participate in the research from the parents of athletes in the Düzce Volleyball Youth and Sports Club. 100 parents have been included in the study in total. The Parental Attitude Scale for Extracurricular Sports Activities developed by Yılmaz and Güven (2015) and the Personal Information Form was used with the attendees' personal information. Since it is understood that the data is not distributed normally, the use of non-parametric tests has been deemed appropriate. When the findings were examined, it was understood that parents' attitudes toward extracurricular sporting activities were positive ($p < .05$). Total attitude points do not differ significantly according to gender, age, education level, working status and sports history variables ($p > .05$). The findings obtained as a result of the research are important in terms of giving information about sports activities and parental attitudes.

Keywords: Sport, Extracurricular sport activities, Parents, Attitude

* Sorumlu Yazar: Barış YILMAZ

E-mail: barisyilmaz@duzce.edu.tr

Giriş

Ders dışı aktiviteler, öğrencilerin okul dışında kalan zamanlarında gönüllü katılım gösterdikleri spor, müzik, sanat, drama v.b. faaliyetlerden oluşmaktadır. Bu faaliyetler, sağladıkları pozitif etkileriyle, öğrencilerin hayatında büyük rol oynamaktadır (Massoni, 2011). Ders dışı aktiviteler, öğrenciler için sağlıklı bir yaşam sürdürebilmenin eğlenceli bir yoludur. Aynı zamanda öğrencilere liderlik, takım çalışması, problem çözme, zaman yönetimi gibi becerileri de kazandırmaktadır (Massoni, 2011; Esa, Abd Mutallib & Azman, 2015). Ders dışı aktiviteler standart kurslardan farklı olarak isteğe bağlıdır, not verilmez ve okul dışında yapılır. Müfredatın dışında olsa bile bu aktiviteler akademik başarı ve performans ile ilişkilidir. Ders dışı aktivitelere dahil olan çocukların ortalama adım sayılarının daha fazla olduğu (Demirci, 2017), akademik performanslarında artış olduğu (Mahoney ve Cairns,1997) ve derslerinde daha çok başarı sergiledikleri (Darling, Caldwell ve Smith, 2005) görülmüştür.

Fiziksel ve sportif aktiviteler okullardaki ders dışı aktiviteler arasında önemli bir yere sahiptir (Mercanoğlu, Çevik, & Şimşek, 2015). Psikomotor becerilerin gelişimi, kan akışının artması, stresi azaltması ve mutluluk düzeyini artırması fiziksel aktivitenin faydalarından bir kaçıdır (Taras, 2005). Ders dışı sportif aktivitelerin asıl hedefi öğrencilerin yaratıcılık becerilerini geliştirmek olsa da (Cotter, Pretz ve Kaufman, 2016), sağlık risklerini azaltmak, sosyalleşmelerini sağlamak ve kötü alışkanlıklar edinmelerini engellemek de bu aktivitelerin amaçları arasındadır (Carlini-Cotrim & Carvalho, 1993; Hoffmann, 2006). Ergenlerin katılım gösterdiği bir çalışmanın sonucuna göre, ders dışı aktivitelere katılım gösteren öğrencilerin okula karşı tutumları daha olumlu olmaktadır. Ek olarak, kimlik keşfetme ve beceri gelişimleri de desteklenmektedir (Darling, Caldwell ve Smith, 2005). Kısaca, ders dışı aktivitelerin öğrencileri hayata hazırladığını söyleyebiliriz (Dokuzoğlu ve Yıldız, 2019)

Sporcuların spora yönelmelerindeki en büyük etkenlerden birinin aileleri ve yakın çevreleri olduğu bilinmektedir (Malina, 1996; Çon, Yetim, Ağaoğlu ve Tasmektepligil, 1997; Sunay ve Seda Saracaloğlu, 2003; Alderman, Benham-Deal ve Jenkins, 2010). Küçük yaşlarda edinilen sedanter yaşam tarzı, hayatın geri kalanını büyük oranda etkileyebildiği için, sportif etkinliklerin bu yaşlarda alışkanlık haline getirilmesi gerekmektedir (Masiá vd., 2013). Araştırmalar, çocukların ders dışı faaliyetlere, özellikle de sportif faaliyetlere katılımında ebeveynlerin destek ve

teşviklerinin önemli olduğunu ortaya koymaktadır (Anderson, Funk, Elliott & Smith, 2003).

Ebeveynlerin ders dışı sportif etkinliklere yönelik tutumunun, çocukların etkinliklere devamlılığı ve spora bakış açılarının olumlu olması yönünde büyük önem taşımaktadır (Dokuzoğlu, 2018; Dokuzoğlu & Yıldız, 2019). Ders dışı etkinliklerin yeni bir gider kalemi oluşturacağı düşüncesi ebeveynlerin bu etkinliklere olumsuz yaklaşmasına sebep olabilmektedir. Eğitim düzeyi yüksek ebeveynler ise ders dışı etkinlikler konusunda daha destekleyici olmaktadır (Dokuzoğlu, 2018). Ebeveynlerin beden eğitimi dersine yönelik olan olumlu tutumları, ders dışı sportif aktivitelere yönelik tutumlarını da olumlu yönde etkilemektedir. Ek olarak ebeveynlerin spor geçmişlerinin olması da tutumlarını olumlu yönde etkilemektedir (Yılmaz, 2018).

Bu araştırma ebeveynlerin ders dışı sportif etkilere yönelik tutumlarının belirlenmesini amaçlamaktadır. Öğrencilerin ders dışı sportif etkinliklere katılmasında birçok etken rol alabilmektedir. Bazen öğrencilerin talepleri bazen velilerin baskıları, bazen sosyal statü elde etmek için, bazen ders başarılarının artırılması için de etkinliklere katılabilmektedirler. Bu etkinliklere katılım sürecinde velilerin yeterli desteğini alamayan çocukların kursa devam sürecinde problemler yaşadığı gözlemlenmiştir. Çünkü kursa katılım sonrası kursa ulaşım, kurs ücretlerinin ödenmesi gibi birçok farklı parametre velilerin yaşamını hem maddi hem de zamansal boyutta etkileyebilmektedir. Bireyin sağlıklı yaşam alışkanlıklarından biri olan fiziksel aktiviteye başlama ve devam etme davranışında ebeveynlerin tutumu çok önemlidir (Sunay, Gündüz ve Ersöz, 2000). Çocukların sportif aktiviteye başlaması, anne babalarının onları bu konuda özendirilmesiyle direkt olarak ilişkilidir (Babiss ve Gangwisch, 2009). Bu açıdan ders dışı etkinliklere katılan çocukların veli desteğini alması, bu sosyal aktivitelerin daha uzun süre ve planlı yürütülmesinde önemli rol oynayabilecektir. Sportif etkinliklerin çocukların kişilik gelişimi üzerine etkisi düşünüldüğünde, ders dışı sportif etkinliklere devam açısından ebeveynlerin fikirleri önem arz etmektedir. İlgili literatür incelendiğinde, ebeveynlerin, ders dışı sportif etkilere yönelik tutumları üzerine yapılan çalışmaların az sayıda olduğu ve bu sebeple çalışmanın literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Öğrencilerin sportif etkinliklere katılımında ebeveynlerin rolünün ne kadar önemli olduğu anlaşıldığından, ebeveynlerin bu etkinlikler hakkındaki tutumlarının bilinmesi de gereklilik haline almıştır. Bu çalışmada ders dışı sportif etkinliklere katılan çocukların ebeveynlerinin, yapılan etkinliklere yönelik tutumları incelenmiştir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, bilgi toplamak ve var olan bir durumu ortaya koymak amacıyla yapılan genel tarama modelindeki nicel bir araştırmadır (Büyüköztürk, 2016, s. 177-183).

Araştırma Grubu

Araştırmanın evrenini Düzce Voleybol Gençlik ve Spor Kulübünde yer alan 150 sporcuların ebeveynleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, Düzce Voleybol Gençlik ve Spor Kulübünde yer alan sporcuların ebeveynlerinden araştırmaya gönüllü katılım sağlayan toplamda 100 ebeveyn oluşturmaktadır. Aşağıdaki tabloda katılımcılara dair istatistik bilgileri yer almaktadır.

Tablo 1. Katılımcılara ait tanımlayıcı istatistik değerleri

Değişkenler		F	%
Cinsiyet	Kadın	54	54,0
	Erkek	46	46,0
	Toplam	100	100,0
Yaş	26-31	5	5,0
	32-36	18	18,0
	37-42	34	34,0
	42 ve üzeri	43	43,0
	Toplam	100	100,0
Eğitim Durumu	Ortaöğretim mezunu	29	29,0
	Lisans mezunu	64	64,0
	Lisansüstü mezunu	7	7,0
	Toplam	100	100,0
Çalışma Durumu	Çalışıyor	72	72,0
	Çalışmıyor	21	21,0
	Emekli	7	7,0
	Toplam	100	100,0
Spor geçmişi	Spor geçmişi var	64	64,0
	Spor geçmişi yok	36	36,0
	Toplam	100	100,0

Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak Yılmaz ve Güven'in (2015), geliştirdiği Ders Dışı Sportif Etkinliklere Yönelik Ebeveyn Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Ayrıca katılımcıların kişisel bilgilerini içeren Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Ölçek üç faktörlü yapıda olup içeriğinde 17 madde bulunmaktadır. Ölçeğin uygulaması sonucunda en düşük puan 17, en yüksek puan ise 85'dir. Ölçek 5'li likert tipindedir. Ölçekten alınan puanın yüksek oluşu, etkinliğe yönelik tutumun olumlu olduğuna işaret etmektedir. Ölçekteki (5,10,13.) maddeler olumsuz durum içerdiğinden ters puanlanmaktadır. Ölçek "Kişisel Gelişim

(1,3,4,6,7,8,9,12,13,14,15)", "Akademik Algı (5,10,16)" ve "Sosyal Destek (2,11,17)" faktörlerinden oluşmaktadır.

Verilerin Analizi

Toplanan verileri analiz etmek için SPSS 22,0 paket programı kullanılmıştır. Veri girişleri yapıldıktan sonra, veri dağılımlarının normallikten sapıp saptığını kontrol etmek için normallik testi uygulanmıştır. Test sonucunda Kolmogorov-smirnov göre anlamlılık düzeyi 05'ten küçük olması verilerin normal dağılmadığı şeklinde yorumlanmaktadır (Büyüköztürk, 2017). Tablo 2'deki test sonuçlarına bakıldığında, anlamlılık düzeyi.05'in altında olduğundan non-parametrik testlerin kullanımı uygun görülmüştür. Analiz yöntemi olarak ise, iki bağımsız değişkeni kıyaslamak için non-parametrik testlerden Mann-Whitney U testi, ikiden fazla ilişkisiz örnelemi kıyaslamak için ise Kruskal Wallis testlerinden yararlanılmıştır.

Tablo 2. Normallik testine ilişkin sonuçlar

Veri	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Veri	,163	100	,000	,910	100	,000

Etik Beyan

Bu araştırma, Düzce Üniversitesi Etik Kurulu'nun 20.10.2022 tarih ve 2022 – 410 sayılı kararı ile etik açıdan uygun bulunmuştur.

Bulgular

Bu bölümde yapılan analizlerin sonuçları ve yorumları yer almaktadır. Ebeveynlerin ders dışı etkinliklere yönelik tutum puanlarının tanımlayıcı istatistik sonuçları Tablo 3.' de gösterilmektedir.

Tablo 3. Tutum Puanlarına İlişkin Sonuçlar

Ortalama Puanları	Tutum	N	$\bar{X}$	S	Min.	Max.
		100	70,66	6,18	61	80

Tablo 3.'deki sonuçlar incelendiğinde ebeveynlerin ders dışı sportif etkinliklere yönelik tutumlarının olumlu ($=70,66$) yönde olduğu söylenebilir.

Tablo 4. Tutum Puanlarının Cinsiyet Değişkenine İlişkin U testi sonuçları

Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	Z	p
Kadın	54	52,83	2853,00	1116,00	-,874	,382
Erkek	46	47,76	2197,00			

Tablo 4.'deki sonuçlar incelendiğinde ebeveynlerin ders dışı sportif etkinliklere yönelik tutum puanlarına bakıldığında, kadınların tutumlarının daha olumlu olduğu ancak bu farkın anlamlı düzeyde olmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

Tablo 5. Tutum Puanlarının Yaş Değişkenine İlişkin U testi sonuçları

Yaş	N	Sıra Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	Z	p
26-42 Yaş	57	50,09	2855,00	1202,00	-,164	,870
43 ve üzeri	43	51,05	2195,00			

Tablo 5.'deki sonuçlar incelendiğinde ebeveynlerin ders dışı sportif etkinliklere yönelik tutumlarında yaş değişkenine göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

Tablo 6. Tutum Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin H testi sonuçları

Eğitim Durumu	N	Sıra Ortalaması	SD	X ²	p
Ortaöğretim mezunu	29	44,38			
Lisans mezunu	64	53,30	2	1,896	,387
Lisansüstü mezunu	7	50,29			

Tablo 6.'deki sonuçlar incelendiğinde ebeveynlerin ders dışı sportif etkinliklere yönelik tutumlarında eğitim durumu değişkenine göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

Tablo 7. Tutum Puanlarının Çalışma Durumu Değişkenine İlişkin H testi sonuçları

Çalışma Durumu	N	Sıra Ortalaması	SD	X ²	p
Çalışıyor	73	47,96			
Çalışmıyor	20	55,20	2	2,520	,284
Emekli	7	63,57			

Tablo 7.'deki sonuçlar incelendiğinde ebeveynlerin ders dışı sportif etkinliklere yönelik tutumlarında çalışma durumu değişkenine göre anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Tablo 8. Tutum Puanlarının Spor Geçmişi Değişkenine İlişkin U testi sonuçları

Spor Geçmişi	N	Sıra Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	Z	p
Spor geçmişi var	64	52,06	3332,00	1052,00	-,720	,471
Spor geçmişi yok	36	47,72	1718,00			

Tablo 8.'deki sonuçlar incelendiğinde ebeveynlerin ders dışı sportif etkinliklere yönelik tutumlarında spor geçmişi değişkenine bakıldığında anlamlı farklılık olmadığı ancak spor geçmişi olan ebeveynlerin ortalama tutum puanlarının ($\bar{x}=52.06$), spor geçmişi olmayan ebeveynlerin ortalama tutum puanlarından ($\bar{x}=47.72$) yüksek olduğu anlaşılmıştır ($p>0,05$).

Tartışma

Bulgular incelendiğinde ebeveynlerin ders dışı sportif aktivitelere yönelik tutumlarının olumlu olduğu anlaşılmaktadır. Yapılan benzer çalışmalarda (Harris, 1999; Yılmaz, 2016; Durmuş, 2020; Ayyıldız vd., 2021) bulgularımızla paralellik gösteren sonuçlara ulaşılmıştır. Elde edilen tutum puanlarının diğer değişkenlerle ilişkisi incelendiğinde; cinsiyet, yaş, eğitim durumu, çalışma durumu ve spor geçmişi değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar görülmediği anlaşılmaktadır.

Cinsiyet değişkenine bakıldığında ebeveynlerin ders dışı sportif etkinliklere yönelik tutum puanlarında anlamlı bir farklılık görülmezken, kadınların tutumlarının daha olumlu olduğu ortaya çıkmıştır. Bu durumun kadınların erkeklere oranla çocukları ile daha fazla ilgilenmeleri, vakit geçirmeleri ve onların duygularını ve ihtiyaçlarını daha iyi tespit ediyor olmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir (Uludağlı, 2017). Anderson vd., (2003); Case (2007) hem annenin hem de babanın desteğinin çocukların bu etkinliklere katılımı ve devamlılığı bakımından öncelikli bir etkisinin olduğunu göstermişlerdir. Yapılan farklı çalışmalarda ise ders dışı sportif etkinliklere yönelik ebeveyn tutumlarında cinsiyete göre değişkenlik olmadığı ortaya konulmuştur (Durmuş 2020; Örel ve Tezcan, 2022). Bu sonuçlar bulgularımızı destekler niteliktedir. Yaş değişkenine göre ebeveynlerin ders dışı sportif etkinliklere yönelik tutum puanlarında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Çalışmaya katılan tüm ebeveynler yaş farkı gözetmeksizin ders dışı sportif etkinliğe katılımı desteklemektedir. Yılmaz (2016), yaptığı bir çalışma sonucunda, ebeveynlerin ders dışı sportif etkinliklere yönelik

tutumlarının, cinsiyet ve yaş değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermediğini ortaya koymuştur. Akdoğan (2017)'in yaptığı çalışmada ise beden eğitimi dersi veli tutumlarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır. Bu sonuçlar, cinsiyet ve yaş değişkeni ile ilgili elde ettiğimiz bulguları destekler niteliktedir.

Eğitim durumu değişkenine göre ebeveynlerin ders dışı sportif etkinliklere yönelik tutumlarında anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Ancak ortaöğretim mezunu olan ebeveynlerin lisans ve lisansüstü mezunu ebeveynlere oranla daha düşük puan aldıkları anlaşılmaktadır. Bu da eğitim düzeyi arttıkça ebeveyn desteğinin artabileceği şeklinde yorumlanabilir. Nitekim Akpınar ve Cankurt (2016) yaptıkları çalışmada ailenin eğitim durumlarının çocuğun fiziksel aktiviteye katılımı üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ek olarak Durmuş (2020) öğrenim durumu üniversite ve daha yüksek olan ebeveynlerin ders dışı sportif etkinliklere yönelik tutum puanlarının, öğrenim durumu lise ve daha az olanlardan daha yüksek olduğunu gözlemlemiştir. Keskin (2006) yapmış olduğu çalışmada lisansüstü eğitim almış ebeveynlerin çocuklarının serbest zamanlarını sporla geçirmelerini konusunda daha istekli olduklarını ortaya koymuştur.

Çalışma durumu değişkenine göre ebeveynlerin ders dışı sportif etkinliklere yönelik tutumlarında anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Ancak ortalama puanlara bakıldığında çalışmayan ebeveynlerin tutum puanlarının (=55.20) çalışan ebeveynlere (=47.96) oranla daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Benzer çalışmalarda (Yılmaz, 2016; Salar, 2015 ve Dokuzoğlu, 2018) bulgularımızı destekler nitelikte sonuçlara ulaşılmıştır. Bu sonucun çalışmayan ebeveynlerin serbest zamanlarının daha fazla olması ve çocuklarının ders dışı etkinliklere katılması sürecinde zaman açısından bir sorun yaşamıyor olmaları gibi faktörlerden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Spor geçmişi değişkenine göre ebeveynlerin ders dışı sportif etkinliklere yönelik tutumlarında anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Bununla birlikte spor geçmişi olan ebeveynlerin ortalama tutum puanlarının (=52.06), spor geçmişi olmayan ebeveynlerin ortalama tutum puanlarından (=47.72) yüksek olduğu ortaya çıkmıştır ($p>0.05$). Geçmişte spor yapan bireylerin sportif ders dışı etkinliklere ilişkin tutumlarının spor yapmayanlara göre yüksek çıkması beklenen bir durumdur. Çünkü geçmişte yaptıkları sportif etkinliklerin hayatları üzerindeki olumlu etkilerini deneyimlemişler. Bu durum günümüz koşullarında çocuklarının ders dışı sportif etkinliklere katılım sürecinde elde edecekleri kazanımları öngörmelerine ve olumlu tutum sergilemelerine katkı sağlamış olabilir. Ebeveynlerin katılım gösterdiği bir araştırma sonucunda, spor yapan

ebeveynler, çocuğunun ders dışı sportif etkinliklere katılımı konusunda daha olumlu bir tutum içindedirler (Durmuş, 2020). Yine Gökçe vd. (2019) yaptığı çalışmada spora ilgi duyan ailelerin çocuklarının da spora ilişkin tutumlarının benzer şekilde pozitif yönde olduğunu ortaya koymuştur. Akpınar ve Cankurt (2016)" da fiziksel aktiviteye katılım sağlayan ebeveynlerin çocuklarının da fiziksel aktivite katılım sıklığı ve devamlılıklarında pozitif yönde bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuçlar spor geçmişi değişkeninden elde edilen sonuçlarla paralellik göstermektedir.

Yılmaz (2016), yaptığı bir çalışma sonucunda, ebeveynlerin ders dışı sportif etkinliklere yönelik tutumlarının, yaş ve cinsiyet değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermediğini ortaya koymuştur. Bu sonuç, cinsiyet ve yaş değişkeni ile ilgili elde ettiğimiz bulguları destekler niteliktedir.

Bir başka çalışmada; çocukların ders dışı spor faaliyetlerine katılımı, aile desteği ve baskısı üzerine yaptığı çalışmada, ebeveyn desteğinin, yaştan bağımsız olarak çocukların ders dışı spor faaliyetlerine katılımında olumlu etkileri olduğu görülmüştür. Tam tersi durum olan ebeveyn baskısı sonucunda ise çocuklar üzerinde olumsuz etkiler meydana geldiği görülmüştür (Anderson vd., 2003).

Sonuç ve Öneriler

Sonuç olarak ebeveynlerin ders dışı sportif etkinliklere yönelik tutumlarının olumlu olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonuca ek olarak yaş, eğitim durumu, çalışma durumu, cinsiyet ve spor geçmişi değişkenlerine göre anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir. Öneri olarak gelecekte farklı değişkenler de eklenerek daha kapsamlı çalışmalar yapılabilir. Ayrıca, ders dışı sportif aktivitelere farklı branşlar eklenebilir. Ebeveynlerin de dahil olabileceği aktiviteler planlanabilir. Nicel çalışmalara ek olarak nitel çalışmalarla veli ve öğrenci görüşlerinin alındığı çalışmalar yapılabilir.

Kaynaklar

Akdoğan, B. (2017) Lise öğrencilerinin ve ebeveynlerin Beden Eğitimi dersine ilişkin tutumları. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Akpınar, A. ve Cankurt, M. (2016). Parental influence on children"s physical activity in urban green spaces. *Journal of the Faculty of Forestry Istanbul University*, 66(2), 471-482.

- Alderman, B. L., Benham-Deal, T. B. ve Jenkins, J. M. (2010). Change in parental influence on children's physical activity over time. *Journal of physical activity and health*, 7(1), 60-67.
- Anderson, J. C., Funk, J. B., Elliott, R. ve Smith, P. H. (2003). Parental support and pressure and children's extracurricular activities: Relationships with amount of involvement and affective experience of participation. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 24(2), 241-257.
- Babiss, L. A., ve Gangwisch, J. E. (2009). Sports participation as a protective factor against depression and suicidal ideation in adolescents as mediated by self-esteem and social support. *Journal of Developmental ve Behavioral Pediatrics*, 30(5), 376-384.
- Büyüköztürk, Ş. (2017). Veri analizi el kitabı. 23. Baskı, Ankara, Pegem Akademi.
- Carlini-Cotrim, B. ve Carvalho, V.A. (1993). Extracurricular activities: Are they an effective strategy against drug consumption? *Journal of Drug Education*, 23(1), 97-104.
- Case, E. (2007). Extracurricular activity participation in elementary school children: Links to well-being and academic achievement (Master's thesis). Retrieved from <http://dc.msvu.ca:8080/xmlui/handle/10587/289> sayfasından erişilmiştir.
- Çon, M., Yetim, A., Ağaoğlu, Ş. A. ve Tasmektepligil, M. Y. (1997). Elit Düzeyde Spor Yapanların Spora Yönelmelerinde İlk Ve Ortaöğretim Kurumlarının Etkisi Üzerine Bir Araştırma. *Gazi Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 41-53.
- Darling, N., Caldwell, L. L. ve Smith, R. (2005). Participation in school-based extracurricular activities and adolescent adjustment. *Journal of leisure research*, 37(1), 51-76.
- Demirci, N. (2017). Okul dışı sportif etkinliklere katılan 11-13 yaşları arasındaki çocukların okul içi ve okul dışı adım sayılarının incelenmesi.
- Dokuzoğlu, G. (2018). Ortaokul öğrencilerinin ders dışı sportif etkinliklere katılımlarına yönelik ebeveyn tutumlarının bazı demografik özelliklere göre incelenmesi (Yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Dokuzoğlu, G. ve Yıldız, S.M. (2019). Ortaokul Velilerinin Ders Dışı Spor Faaliyetlerine Yönelik Tutumlarının Bazı Demografik Özelliklerine Göre İncelenmesi. *Çevrimiçi Gönderim*, 16 (4), 1156-1163.

- Durmuş, D. (2020). Ebeveynlerin ders dışı sportif etkinliklere olan bakış açılarının belirlenmesi (Yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Esa, A., Abd Mutallib, S. S., & Azman, N. N. N. (2015). Do Extra-Curricular Activities Effect Student Leadership in Institutions: Sport?. *Asian Social Science*, 11(16), 294.
- Fredricks, J. S. ve Eccles, J. A. (2008). Participation in extracurricular activities in the middle school years: are there developmental benefits for African/American and European American youth? *Journal of Youth Adolescence*, 37(9), 1029-1043. doi: 10.1007/s10964-008-9309-4.
- Gökçe, H., Keçeci, K. Ve Yıldız, A. (2019). Ailelerin çocuklarını spora gönderme sebeplerinin belirlenmesi:Pilot çalışma. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(2), 356-366.
- Harris, K. W. (1999). Parental expectations of high school interscholastic athletic activities (Doctoral dissertation, Virginia Polytechnic Institute and State University).
- Harrison, P. A. ve Narayan, G. (2003). Differences in behavior, psychological factors, and environmental factors associated with participation in school sports and other activities in adolescence. *Journal of school health*, 73(3), 113-120.
- Hoffmann, J.P. (2006). Extracurricular activities, athletic participation, and adolescent alcohol use: Gender-differentiated and school-contextual effects. *Journal of Health and Social Behavior*, 47(3), 275–290.
- Keskin, V. (2006). Çocuklarını spora yönlendiren anne ve babaların beklentileri. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Afyon.
- Lewis, C. P. (2004). The relation between extracurricular activities with academic and social competencies in school-age children: A meta-analysis. Texas A&M University.
- Mahoney, J. L. ve Cairns, R. B. (1997). Do extracurricular activities protect against early school dropout?. *Developmental psychology*, 33(2), 241.
- Malina, R.M. (1996). Tracking of physical activity and physical fitness across the lifespan. *Res Q Exerc Sport*. 1996;67:48– 57.

- Masiá, J. R., Plaza, D. M., González, V. H., Deltell, C. J. ve Rodríguez, J. C. (2013). Parental attitudes towards extracurricular physical and sports activity in school-age children. *Journal of Human Sport and Exercise*, 8(3), 861-876.
- Massoni, E. (2011). Positive effects of extra curricular activities on students. *Essai*, 9(1), 27.
- Mercanoğlu, A.O., Çevik, H. ve Şimşek, K.Y. (2015). Evaluation of the service quality of sportive recreation events that organized in the context of campus recreation: The model of Anadolu University. *The Journal of Academic Social Science*, 3(19), 256–267.
- Örel, M. Z. ve Tezcan, N. (2022). Çocuklarını Spora Gönderen Ebeveynlerin Ders Dışı Sportif Etkinliklere Karşı Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi: Kocaeli İli Örneği. *Egzersiz ve Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 81-94.
- Peguero, A. A. (2011). Immigrant youth involvement in school-based extracurricular activities. *The Journal of educational research*, 104(1), 19-27.
- Shannon, C.S. (2006). Parents' messages about the role of extracurricular and unstructured leisure activities: Adolescents' perceptions. *Journal of Leisure Research*, 38(3), 398-420.
- Salar, B. (2015). Ortaöğretim Öğrencilerinin Ders Dışı Sportif Faaliyetlere Katılım Düzeyleri ve Sorunları (Burdur, Isparta ve Denizli Örneği) Yüksek Lisans Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur
- Sunay, H., Koz, M., Gündüz, N. ve Ersöz G. (2000) . Ortaöğretim Çağındaki Bireylerin Fiziksel Aktivite/Egzersiz Alışkanlıkları. VI. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Ankara.
- Sunay, H. ve Saracaloğlu, A. S. (2003). Türk sporcusunun spordan beklentileri ile spora yönelen unsurlar. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 43-48.
- Taras, H. (2005). Physical activity and student performance at school. *Journal of school health*, 75(6), 214-218.
- Uludağlı, N. P. (2017). Baba katılımında etkili faktörler ve baba katılımının baba, anne ve çocuk açısından yararları. *Türk Psikoloji Yazıları*, 20(39), 70-88.
- Valentine, J. C., Cooper, H., Bettencourt, B. A. ve DuBois, D. L. (2002). Out-of-school activities and academic achievement: The mediating role of self-beliefs. *Educational Psychologist*, 37(4), 245-256.

Yılmaz, A. ve Güven, Ö. (2015). Ders Dışı Sportif Etkinliklere Yönelik Ebeveyn Tutum Ölçeği. *Journal Of Physical Education & Sports Science/Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(2).

Yılmaz, A. (2016). Lise öğrencilerinin ders dışı sportif etkinliklere katılımlarına yönelik ebeveyn tutum ve görüşleri. (Yayımlanmamış Doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Yılmaz, A. (2018). Attitudes Towards Physical Education Course And Extracurricular Sport Activities Of Parents. *Journal Of Physical Education & Sports Science/Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 12(1).